

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 132/2025-49

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o spojených ústavných sťažnostiach sťažovateľky **H.M.H. – Drevovýroba Kociha, s.r.o.**, Kociha 106, IČO 36 464 937, zastúpenej AK Pekár, s.r.o., Kukučínova 24, Banská Bystrica, proti uzneseniu Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-71S/23/2022 z 13. novembra 2024 a proti uzneseniu Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-73S/23/2022 z 13. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uzneseniami Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-71S/23/2022 z 13. novembra 2024 a sp. zn. BB-73S/23/2022 z 13. januára 2025 **boli porušené** základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenia Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-71S/23/2022 z 13. novembra 2024 a sp. zn. BB-73S/23/2022 z 13. januára 2025 **zrušuje a vec vracia** Správnemu súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.
3. Náhradu trov konania pred ústavným súdom sťažovateľke **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu boli 10. januára 2025 a 20. marca 2025 doručené dve ústavné sťažnosti sťažovateľky vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami správneho súdu označenými v záhlaví tohto nálezu. Napadnuté uznesenia navrhuje zrušiť a vec vrátiť správnemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.
2. Ústavné sťažnosti sťažovateľky ústavný súd po ich prijatí z dôvodu procesnej ekonómie spojil na spoločné konanie uznesením č. k. PLs. ÚS 26/2025-6 z 9. apríla 2025.

3. O skutkovo a právne súvisiacich veciach sťažovateľky ústavný súd už raz rozhodol nálezom č. k. I. ÚS 587/2024-63 z 19. decembra 2024.

4. Z ústavných sťažností a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka (daňový subjekt, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť) sa správnymi žalobami doručenými bývalému Krajskému súdu v Banskej Bystrici 28. apríla 2022 domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutí Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 100409973/2022 z 3. marca 2022 a č. 100409782/2022 z 3. marca 2022, ktorými boli potvrdené rozhodnutia správcu dane (ako správneho orgánu prvého stupňa) o vyrubení rozdielu dane z pridanej hodnoty.

5. V oboch žalobách sťažovateľka požiadala krajský súd o priznanie odkladného účinku správnej žalobe [§ 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“)], čo však nijakým spôsobom nezdôvodnila.

6. Keďže krajský súd nezistil zákonný dôvod na priznanie odkladného účinku správnym žalobám, uzneseniami č. k. 73S/23/2022-64 a sp. zn. 71S/23/2022 z 2. novembra 2022 oba návrhy sťažovateľky na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 188 SSP zamietol (<https://www.justice.gov.sk>).

7. Ešte pred vydaním uvedených rozhodnutí krajský súd výzvami zo 14. júna 2022 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za každú správnu žalobu vo výške 35 eur podľa položky č. 10 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), v spojení s § 6 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v lehote 10 dní od doručenia výzvy, pričom ju poučil o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku v stanovenej lehote. Uvedené výzvy spolu s platobným predpisom na zaplatenie súdneho poplatku boli sťažovateľke prostredníctvom právneho zástupcu doručené 20. júna 2022.

8. Od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva z krajského súdu na správny súd [§ 3 písm. a) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov].

9. Správny súd následne uzneseniami vydanými vyšším súdnym úradníkom sp. zn. BB-71S/23/2022 z 30. júla 2024 a sp. zn. BB-73S/23/2022 z 3. apríla 2024 zastavil konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za podanie správnej žaloby v stanovenej lehote, keďže považoval za preukázané, že sťažovateľka tak neurobila ani do vydania uznesenia o zastavení konania (vo veci sp. zn. BB-71S/23/2022), resp. uhradila poplatok po uplynutí určenej lehoty (14. decembra 2023 vo veci sp. zn. BB-73S/23/2022).

10. Sťažnosti sťažovateľky proti uvedeným uzneseniam vydaným vyšším súdnym úradníkom správny súd uzneseniami vydanými sudcom sp. zn. BB-73S/23/2022 z 13. januára 2025 a sp. zn. BB-71S/23/2022 z 13. novembra 2024 zamietol podľa § 161 ods. 1 SSP ako nedôvodné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka v ústavných sťažnostiach [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] s poukazom na nález ústavného súdu

sp. zn. III. ÚS 231/2018 z 18. septembra 2018 (ZNaU 38/2018), ktorým judikoval, že „Rozhodnutie správneho súdu o priznaní odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku má charakter úkonu vo veci samej a ako také bráni zastaveniu konania podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.“, vyčíta správne mu súdu, že nesprávne interpretoval § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch, a teda že nemohol zastaviť napadnuté konania, pretože vydaním rozhodnutí, ktorými zamietol návrhy sťažovateľky na priznanie odkladného účinku správnym žalobám, začal konať vo veci samej. Podľa názoru sťažovateľky *„neexistuje presvedčivý argument, prečo by sa v prípade vyhovenia návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe malo jednať o úkon súdu vo veci samej a nie v prípade zamietnutia tohto návrhu“*.

12. Sťažovateľka uvádza, že správny súd pred vydaním uznesení o zastavení konania vyzval orgán verejnej správy na vyjadrenie k správnym žalobám sťažovateľky a k jej návrhom na priznanie odkladného účinku správnym žalobám, pričom vyjadrenia orgánu verejnej správy zaslal sťažovateľke na repliky, ktoré podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom nesúhlasí s tým, že takéto úkony majú podľa konštantnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov čisto procesný charakter (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Nds/1/2018 zo 6. februára 2018, sp. zn. 6Nds/9/2018, R 34/2018).

13. Na podporu svojich argumentov sťažovateľka priložila k ústavným sťažnostiam rozsudok totožného správneho súdu č. k. BB-73S/22/2022-121 z 15. augusta 2024, ktorými zrušil rozhodnutia finančného riaditeľstva a správcu dane a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. Z uvedeného je zrejme diametrálne odlišné právne posúdenie skutkovo rovnakých vecí tým istým súdom za nezmeneného právneho stavu, čo sťažovateľka považuje za porušenie jej základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie.

III.

Vyjadrenie správneho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie správneho súdu:

15. Správny súd listom sp. zn. Spr 4004/2025 z 25. marca 2025 predložil vyjadrenie predsedníčky senátu 1S a zároveň sudkyne spravodajkyne, ktorá považuje ústavné sťažnosti za nedôvodné, pretože neboli splnené podmienky nezastavenia napadnutých konaní vyžadované § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch tak, ako to tvrdila sťažovateľka. Do vydania rozhodnutí o zastavení konaní nezačal konať vo veciach samých, nepreskúmal veci z hľadiska opodstatnenosti jednotlivých správnych žalôb, preto nenastal zákonný dôvod, podľa ktorého mal správny súd povinnosť nezastaviť konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

16. Predsedníčka senátu konajúceho vo veci s poukazom na uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. Nad 99/2018-75 z 20. novembra 2018 zastáva stanovisko, že rozhodný okamih začatia konania vo veci samej je ten, keď sa súd začne zaoberať vecou z materiálneho hľadiska, teda keď začne riešiť vlastný predmet konania. Za tento považuje vyhlásenie uznesenia o začatí pojednávania predsedom senátu alebo ak sa rozhoduje bez pojednávania, tak až vyhlásenie rozsudku.

17. Predsedníčka senátu považuje rozhodovanie o návrhu na priznanie odkladného účinku za čiastkové konanie, resp. čiastkovú fázu správneho súdneho konania, ktorej účelom nie je

meritórne posúdenie dôvodnosti žaloby. Poukázala na uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Szn/1/2025 z 12. februára 2025, bod 15, v ktorom súd konštatoval, že sudcovia senátu sa dôsledne neriadili Správnym súdnym poriadkom, keď sa v odôvodnení rozhodnutia o návrhu na odklad vykonateľnosti vyjadrovali k predmetu správneho konania, čo nebolo v tomto konaní ich úlohou ani povinnosťou. Ak teda ani pri pomerovaní dôvodov na priznanie odkladného účinku a posudzovaní ich prípadného rozporu s verejným záujmom nie je prípustné vstupovať do veci samej, potom rozhodnutie správneho súdu o návrhu na priznanie odkladného účinku nemôže predstavovať začatie konania vo veci samej. Napadnuté rozhodnutie sa vysporiadalo s kľúčovou námietkou sťažovateľky, ktorá sa opakuje v ústavnej sťažnosti. Nejde o svojvoľný výklad alebo popretie zmyslu a účelu zákona, čo by oprávňovalo ústavný súd na zásah do napadnutého uznesenia, keďže nevystupuje ako ďalšia inštancia všeobecného súdnictva.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

18. Finančné riaditeľstvo ako zúčastnená osoba v liste č. 101117969/2025 z 24. marca 2025 uviedlo, že súhlasí so závermi napadnutých uznesení správneho súdu. Správny súd posúdil skutkový a právny stav v prejednávanych prípadoch správne, preto navrhuje ústavným sťažnostiam sťažovateľky nevyhovieť.

III.3. Replika sťažovateľky:

19. Sťažovateľka sa v replike zo 16. apríla 2025 na vyjadrenie správneho súdu a vyjadrenie zúčastnenej osoby v celom rozsahu pridržala argumentácie doteraz uvedenej v ústavných sťažnostiach, že konaním vo veci samej je rozhodovanie o odkladnom účinku správnej žaloby bez ohľadu na výsledok, ako aj úkony správneho súdu pred nariadením pojednávania (doručenie správnej žaloby žalovanému a ďalej nadväzujúce úkony). V tejto súvislosti poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 587/2024, ako aj uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sfk/59/2023 z 12. septembra 2023, ods. 37, v ktorom súd explicitne uviedol: „Senát kasačného súdu zastáva názor, že súd začína konať vo veci samej už okamihom doručenia návrhu na začatie konania žalovanému.“, s ktorým je napadnuté uznesenie správneho súdu v rozpore. Opätovne poukázala na to, že správny súd v inom konaní, v ktorom nemal pochybnosť o zaplatení súdneho poplatku sťažovateľkou, uznesením sp. zn. BB-73S/22/2022 z 28. februára 2024 napadnuté rozhodnutia finančného riaditeľstva a správcu dane zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 14). Správny súd teda nedodrжал postuláty princípu právnej istoty vyjadrené v ustálenej rozhodovacej praxi ústavného súdu (m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05, IV. ÚS 88/2023). V závere sťažovateľka namieta, že aj ak by prichádzali do úvahy rôzne výklady § 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch, zásada ústavne konformného výkladu vyžaduje, aby bol uprednostnený ten z nich, ktorý je v prospech plnohodnotnejšej realizácie práv súkromných osôb.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Ústavný súd v danom prípade upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

21. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy napadnutými uzneseniami správneho súdu, ktorými zamietol sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniam vydaným vyšším súdnym úradníkom o zastavení konaní. Napadnuté uznesenia správneho súdu sťažovateľka považuje za arbitrárne a nezákonné.

22. V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy (čl. 141 ods. 1 ústavy). Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Ústavný súd preto vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv v ústavne relevantnej intenzite.

23. Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy). Znakom právneho štátu je vytváranie právnej istoty pri prijímaní zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj pri ich uplatňovaní štátnymi orgánmi. Princíp právnej istoty ako súčasť princípu právneho štátu spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať.

24. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá.

25. Ústavný súd ústavné sťažnosti prijal na ďalšie konanie (bod 2), aby preskúmal ústavnú udržateľnosť napadnutých uznesení správneho súdu v zmysle predložených námietok sťažovateľky týkajúcich sa ústavne nesúladného výkladu ustanovení zákona o súdnych poplatkoch upravujúcich následky nezaplatenia súdneho poplatku.

26. V konaní pred správnym súdom sa poplatok platí správnemu súdu, ktorý vo veci koná (§ 9 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch).

27. Ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním žaloby, súd podľa § 9 vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí, spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch).

28. Pre nezaplatenie poplatku súd podľa § 9 konanie nezastaví, ak už začal konať vo veci samej [§ 10 ods. 2 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch]. Prvoinštančný súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak bol súdny poplatok zaplatený v lehote určenej súdom podľa odseku 1 alebo ak sú na to dôvody podľa odseku 2 (§ 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch).

29. Ústavný súd v prvom rade, vychádzajúc z dôvodov ústavnej sťažnosti, ktorými je v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, dáva v nadväznosti na nález sp. zn. III. ÚS 231/2018 z 18. septembra 2018 publikovaný pod č. ZNaU 38/2018 do pozornosti, že ak sa rozhodovanie o návrhu o odkladnom účinku považuje za konanie vo veci samej, je bezpredmetné, aký bol jeho výsledok (pozitívny či negatívny), pretože, jednoducho povedané, súd aj bez zaplatenia poplatku začal konať „vo veci samej“ (pozri k tomu bod 33 nálezu sp. zn. III. ÚS 231/2018 z 18. septembra 2018). Nesporne (a logicky) aj v prípade negatívneho rozhodnutia to platí rovnako, pretože ide o to isté rozhodovanie len s iným výsledkom.

30. V konaní nie je sporné, že sťažovateľka neuhradila súdny poplatok splatný podaním žaloby ani na dodatočnú výzvu správneho súdu v ním určenej lehote. Sporným je v prejednávanej veci výklad okamihu, keď súd začal vo veci konať, pretože absencia takého úkonu vo veci samej je predpokladom možnosti zastaviť konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku. Účastníci konania pred ústavným súdom ponúkajú svoje konkurenčné právne názory na tento rozhodný okamih s poukazom na oporu v judikatúre a odbornej literatúre. Kým sťažovateľka zastáva názor, že rozhodnutie o nepriznaní odkladného účinku žalobe a ďalšie procesné úkony (zaslanie žaloby a vyjadrenie žalovaného) sú začiatkom konania vo veci samej, správny súd zastáva právny názor, že konanie vo veci samej začína otvorením pojednávania, resp. vydaním rozhodnutia (ak sa pojednávanie nenariaduje).

31. Ústavný súd konštantne judikuje, že rozhodnutie o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žaloby je úkonom súdu vo veci samej. Ani v tejto veci nemá dôvod sa od uvedeného názoru odkloniť. Odklad vykonateľnosti administratívneho aktu je mimoriadnym procesným inštitútom, pretože ide o predbežný a dočasný vstup súdnej moci do realizácie právoplatného individuálneho správneho aktu, ktorý je v právomoci orgánu inej oddelenej časti verejnej moci (výkonnej moci). Takýto zásah súdnej moci musí mať svoje zákonné dôvody a opodstatnenie. Z uvedenej zásadnosti delby moci v právnom štáte je potom predpokladom rozhodnutia o návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe aj to, že *prima facie* nejde o zjavne bezúspešné uplatňovanie súdnej ochrany. Inými slovami, správny súd sa pri tomto rozhodovaní musí oboznámiť s obsahom správnej žaloby (a teda aj meritom veci) aspoň predbežne a v tom rozsahu, aby mohol posúdiť, či nejde o úplne neodôvodnenú žalobu, či argumentácia nie je zjavne úplne odchylná od predmetu napadnutého administratívneho aktu a pod. Nemožno preto prisvedčiť

argumentácii, že ide len o izolované posúdenie zákonných kritérií verejného záujmu a dopadov na žalobcu vo forme jemu hroziacej ujmy.

32. Zároveň ústavný súd dodáva, že aj zaslanie žaloby na vyjadrenie žalovanému správneho orgánu a jeho vyjadrenie k žalobe, teda k meritu veci, je procesným úkonom s relevantnými procesnými dôsledkami. Týmto úkonom sa protistrana po prvýkrát dozvedá o existencii súdneho konania a zaujíma meritórne stanovisko, a preto aj vyžiadanie vyjadrenia žalovaného k správnej žalobe možno považovať za úkon správneho súdu vo veci samej, ktorý bráni následnému zastaveniu konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

33. Ústavný súd oceňuje konštruktívny odborný judikatúrny dialóg a polemiku v tejto veci so správne súdom, avšak aj v prípade pripustenia relevantnosti ním uvedených argumentov zastáva názor, že spravodlivá a účinná materiálna ochrana základných práv adresátov právnych noriem vyžaduje zvoliť ten z dvoch úvahy prichádzajúcich konkurujúcich výkladov sporného ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch, ktorý poskytne plnohodnotnú realizáciu práv sťažovateľky, teda prikloní sa k poskytnutiu súdnej ochrany.

34. Ústavný súd pri pomeriavaní ústavnej konformity ponúkaných právnych názorov zohľadnil aj skutočnosť, že štát má k dispozícii celý rozsiahly aparát a zákonne zabezpečený mechanizmus vymáhania nezaplateného súdneho poplatku na základe vykonateľného uznesenia o vyrubení poplatku, a to aj po rozhodnutí vo veci samej, a preto nie je nevyhnutné a účelné oklieštiť sťažovateľke prístup k súdu a poskytnutie súdnej ochrany.

35. Pokiaľ tak správny súd urobil, o veciach sťažovateľky rozhodol na základe ústavne nekonformného výkladu sporného ustanovenia zákona, čím porušil základné práva sťažovateľky domáhajúcej sa súdnej ochrany zaručené čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, preto napadnuté uznesenia správneho súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

36. Úlohou správneho súdu, ktorý je v zmysle § 134 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu, bude opätovne rozhodnúť o sťažnostiach sťažovateľky, majúcej na zreteli, že každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 2 SSP).

VI. Trovy konania

37. Trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania (§ 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Za trovy konania môžu byť považované iba také výdavky, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené, ak vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

38. V posudzovanom prípade ústavný súd sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal, pretože aj keď dospel k záveru o porušení jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy napadnutými uzneseniami správneho súdu, nemohol prehliadnuť, že hoci poplatková povinnosť sťažovateľke

vznikla podaním správnej žaloby [§ 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch], jej splneniu sa vyhýbala 1 rok a 8 mesiacov, pričom túto podstatnú skutočnosť zamlčala v ústavných sťažnostiach podaných ústavnému súdu, ktorý napokon rozhodol o zrušení napadnutých uznesení správneho súdu a vrátení mu vecí na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu